

Станка Христова

БИОЕТИЧНИТЕ РЕШЕНИЯ

София • 2014

© Станка Христова, автор, 2014, София

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д.м.н. Сашка Попова

Доц. д-р по философия Емилия Маринова

ISBN 978-619-160-286-5

Авангард Прима

София, 2014

СЪДЪРЖАНИЕ

ДЕСЕТ КАЗУСА ЗА НЕОБХОДИМОСТТА ОТ ВЗЕМАНЕ НА БИОЕТИЧНИ РЕШЕНИЯ	7
ПРОБЛЕМЪТ ЗА ЕТИЧНИТЕ РЕШЕНИЯ В ПРАКТИЧЕСКАТА ЕТИКА.....	17
От теория на моралния избор към етика на вземане на решения	17
Етика на вземане на решения	22
Морални дилеми и морално мислене	28
Грешки и предразсъдъци при вземането на етични решения	33
Етическа експертиза и консултиране.....	37
АРГУМЕНТИ ПРИ ВЗЕМАНЕТО НА БИОЕТИЧНИ РЕШЕНИЯ.....	46
Аргументът за <i>естественото</i>	46
Аргументът за <i>хлъзгавия терен</i> (slippery slope).....	55
Аргументът за <i>трансфера</i>	59
МОДЕЛИ НА ВЗЕМАНЕ НА БИОЕТИЧНИ РЕШЕНИЯ	63
Видове модели	63
Принципистки модел	70
Ситуационен модел	85
Казуистичен модел	94
Феминистки модел	105
Процедурен модел	106
Сравнителен анализ на основните модели.....	122

ЕТИЧНИ РЕШЕНИЯ В МЕДИЦИНСКАТА ПРАКТИКА..	129
Етиката на вземане на решения в учебните програми по биомедицинска етика	129
Етични дилеми в биомедицинските изследвания върху пациенти	136
Вземане на етични решения при ограничена автономия на пациента	145
Биомедицинска информация и право на личен живот	153
Етични решения при лечението на болката	161
Митове и медицинско знание при вземането на решения за лечение на болката у децата	177
ВМЕСТО ЗАКЛЮЧЕНИЕ	196
Генномодифицираните храни – закон и етични решения	196
ЦИТИРАНА ЛИТЕРАТУРА.....	204
РЕЗЮМЕ	210
SUMMARY	219

„Биоетичните решения“ е продължение на изследванията на авторката в областта на биоетиката - „От Франкенщайн до Доли“ (1999) и „Етиката в света на биотехнологиите“ (2009).

Етиката на вземане на решения е най-новата и перспективна част на практическото етическо знание. Нейната поява е резултат от търсенето на изход от трудностите пред вземането на етични решения в съвременния ценностно многообразен свят. Включването ѝ в биоетическия дискурс е свързано с развитието на биотехнологиите.

Биоетичните решения надхвърлят границите на индивидуалния морален избор, изискват екипност, гражданско участие и контрол, етическа експертиза и морална легитимация, основана върху споделени ценности.

В книгата се търсят отговори на въпросите:

- Какво представляват биоетичните решения и какви са техните особености;
- Кои са необходимите условия, предпоставки и аргументи за вземането на адекватни биоетични решения;
- Как да се избягват грешките и предразсъдъците в моралното мислене:
  - Какви модели на етични решения съществуват;
  - Какви са границите на тяхната приложимост;
  - Възможен ли е универсален модел;
  - Кои са основните етически рискове в биомедицинските изследвания върху пациенти;
- Има ли граници личната автономия и кои решения са етически оправдани при ограничена автономия на пациента;
  - Кой и за какви цели има право да взема решения относно употребата на биомедицинска информация;
  - Съществуват ли морални бариери при лечението на болката;
  - Какво влияние оказват митовете за преживяването на болката от децата върху решенията за справянето с нея;
  - Необходима ли е етическа експертиза при изготвянето на правни регулативи в областта на биотехнологиите.

9786191602865